

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΚΟΜΑ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΒΛΙΣΜΟ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (αλλοτριοφαγία)

Το συχνότερο σύμπτωμα έλλειψης από τα ζώα αλάτων ασβεστίου, φωσφόρου και μερικών ιχνοστοιχείων, παρουσιάζεται με τη λεγόμενη **αλλοτριοφαγία**.

Αυτό συμβαίνει όταν τα γιδοπρόβατα βοσκώντας τρώνε χώμα, τα κόκκαλα που βρίσκουν διασκορπισμένα στα λιβάδια και τρίχες ή γλείφουν τις πέτρες και τους τοίχους των μαντριών.

Η αλλοτριοφαγία γίνεται αφορμή εμφάνισης μερικών ακόμα σοβαρών ασθενειών όπως: **διάρροιες στα αμνοερίφια, βαρυστομαχιές στα ενήλικα, σχηματισμός σβώλων στο στομάχι**, με επακόλουθο το φράξιμο των εντέρων και τον θάνατο των ζώων αυτών.

Γι αυτό η ανωμαλία αυτή πρέπει να προλαβαίνεται έγκαιρα με συχνή ανάμιξη αλάτων ασβεστίου, φωσφόρου και αλατιού, στις ζωοτροφές.

- Το **τάισμα των ζώων με χοντροαλεσμένους καρπούς** αν είναι δικής του παραγωγής, πρέπει να προτιμάται από κάθε κτηνοτρόφο, γιατί συντελεί στην καλύτερη κώνεψη από το πεπτικό σύστημα των ζώων.

Είναι επιστημονικά εξακριβωμένο ότι η αύξηση της θρεπτικότητας των χονδροκομμένων καρπών και το κέρδος από αυτό των κτηνοτρόφων, ξεπερνάει κατά πολύ το κόστος του αλέσματος, όταν πρόκειται για μεγάλα κοπάδια.

- Με τις χαρμανιέρες γίνεται δυνατή η ανάμιξη στους καρπούς και των άλλων πολύ χρήσιμων για τα ζώα θρεπτικών συστατικών, που περιέχουν οι καλής ποιότητας ισορροπιστές.

- Η παλιά καθιερωμένη συνήθεια να ταΐζονται τα γιδοπρόβατα με ένα μόνο είδος καρπού (άκοπο καλαμπόκι ή κριθάρι) είναι αντικοινωνική, επειδή δεν εξασφαλίζει στα ζώα όλες τις δυνατότητες που έχουν για μεγαλύτερες αποδόσεις σε κρέας και σε γάλα.

Γιατί όπως είναι εξακριβωμένο κάθε είδος καρπού έχει ορισμένα θρεπτικά στοιχεία και έτσι η χρησιμοποίηση περισσότερων ειδών από αυτούς, αυξάνει το θρεπτικό αποτέλεσμα και τις αποδόσεις των ζώων.

Γι αυτό είναι ανάγκη κάθε κτηνοτρόφος να εκτιμά περισσότερο την αξία των χαρμανιών και στο μέτρο του δυνατού και του συμφέροντος, να προτιμάει

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΡΟΥΛΙΑΣ

τις σύνθετες ζωοτροφές (φυράματα) για τη συστηματική διατροφή των ζώων, ιδίως όταν αυτές παρασκευάζονται από μεγάλες βιομηχανίες που εγγυώνται την καλή θρεπτική σύνθεση και προσφέρονται σε συμφέρουσες τιμές.

Με τη χρησιμοποίηση των φυραμάτων καλύπτονται όλες οι ανάγκες των ζώων στα βασικά θρεπτικά συστατικά και στις απαραίτητες βιταμίνες και στα ιχνοστοιχεία.

Τελειώνοντας, λίγα λόγια για τη σπουδαιότητα του υγιεινού σταβλισμού των ζώων που αφορά την παραδοσιακή κτηνοτροφία.

Επειδή επικρατούν ακόμα προκαταλήψεις και εσφαλμένες αντιλήψεις σε πολλούς κτηνοτρόφους, όσον αφορά τις ανάγκες των ζώων στα θέματα της συντήρησης και του σταβλισμού, πρέπει να πούμε ότι η διατήρηση των ζώων σε ευρύχωρους στάβλους με πολλά παράθυρα (που πρέπει να μένουν συχνά ανοιχτά για τον ήλιο και για τον καλό αερισμό), είναι τόσο απαραίτητα για την υγεία και τις αποδόσεις των ζώων, όσο και η καλή διατροφή.

Γιατί τα ζώα που δεν τα βλέπει ο ήλιος ή τουλάχιστον το φως του, παθαίνουν αβιταμίνωση και ραχιτισμό, λόγω έλλειψης της βιταμίνης Δέλτα, που έχει σαν συνέπεια το σταμάτημα της ανάπτυξης και των αποδόσεων.

Ας μην ξεχνούμε και τη γνωστή παροιμία που λέει: «ο ύπνος τρέφει το παιδί κι ο ήλιος το μοσχάρι...».

Ακόμα είναι αναγκαίο να αφήνονται οι σταβλισμένες αγελάδες και τα γιδοπρόβατα καθημερινά, για μερικές, ώρες να κινούνται ελεύθερα σε φραγμένους αυλόγυρους ή σε ελεύθερη βοσκή.

Έχει αποδειχθεί ότι η κίνηση αυτή και ο ήλιος έχουν ευεργετική επίδραση στην καλή γονιμότητα των ζώων και έτσι αποφεύγονται πολλές στειρότητες που προκαλούν σοβαρές ζημιές.

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΑΓΕΛΑΔΩΝ ΣΕ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΑΛΑΤΑ ΙΧΝΟΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ⁴

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Η. ΣΤΡΟΥΛΙΑΣ, Κτηνίατρος

Ένα βασικό στοιχείο για την οικονομική επιτυχία μιας αγελαδοτροφικής εκμετάλλευσης, είναι η κάλυψη των αναγκών των ζώων σε φωσφόρο, ασβέστιο, μαγνήσιο, ιχνοστοιχεία και βιταμίνες. Οι ανάγκες αυτές δεν καλύπτονται από τις συνήθεις ζωτροφές και είναι αναγκαία η συμπληρωματική χορήγηση ενός καλής ποιότητας ισορροπιστή, σε ποσότητες ανάλογες με τη γαλακτοπαραγωγή κάθε ζώου.

Η ανεπαρκής κάλυψη των αναγκών των ζώων στα παραπάνω στοιχεία, ιχνοστοιχεία και μερικές φορές σε βιταμίνες, έχει σαν αποτέλεσμα οι αγελάδες των πιο μεγάλων αποδόσεων κάθε στάβλου, να “φεύγουν” πολύ γρήγορα από την παραγωγή, γιατί προσβάλλονται εύκολα και συχνότερα από μαστίτιδες και από τις λεγόμενες αρρώστιες του μεταβολισμού (υπασβεσταιμικές παραλύσεις, “πιασίματα”, ποδοδερμίτιδες, οξοναιμίες, στειρότητες, δυστοκίες, κατακρατήσεις υστέρων, κατάγματα κ.λπ.) που έχουν στενή σχέση με την έλλειψη των παραπάνω στοιχείων. Τέτοιες απώλειες παρατηρούνται συχνά στη χώρα μας και σε αγελάδες μικρότερων αποδόσεων, με σοβαρές οικονομικές συνέπειες.

Τα ειδικά αυτά θρεπτικά στοιχεία είναι επομένως πολύτιμα για τη διατήρηση της υγείας και των μακροχρόνιων υψηλών αποδόσεων των αγελάδων. Αποτελούν δε τα θεμέλια της οικονομικής επιτυχίας κάθε κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης. Γι’ αυτό πρέπει να προστίθενται συμπληρωματικά στα μίγματα των ζωτροφών, με τους λεγόμενους ισορροπιστές, σε επαρκείς ποσότητες που πρέπει να είναι ανάλογες με τις αποδόσεις των ζώων.

Οι συχνότερες αιτίες από τις οποίες ξεκινούν οι ανεπάρκειες των στοιχείων αυτών στη διατροφή των αγελάδων, και οι οποίες καταλήγουν αρχικά στην ελάττωση της γαλακτοπαραγωγής και στη συνέχεια στην αυξημένη νοσηρότητα των ζώων και στις απώλειες, είναι:

4. Από την Γαλλική βιβλιογραφία.

Πρώτη δημοσίευση στο περιοδικό Γεωργία - Κτηνοτροφία, 1996.

1. Η χρησιμοποίηση ισορροπιστών όχι σωστής σύνθεσης ή κακής ποιότητας, με αποτέλεσμα να μην καλύπτονται πλήρως οι αυξημένες ανάγκες των πιο πολύ παραγωγικών αγελάδων του στάβλου.

2. Η χρησιμοποίηση, στα παρασκευαζόμενα φυράματα, των βασικών συμπυκνωμένων ζωοτροφών (καλαμπόκι, κριθάρι, πίτυρα, βαμβακόπιττα, σόγια κ.λπ.) σε μη σωστούς συνδυασμούς ή σε λάθος ποσοτικές αναλογίες, καθώς και η χορήγηση ανεπαρκών ποσοτήτων καλής ποιότητας σανών. Τα παραπάνω σφάλματα γίνονται αφορμή ώστε να μη καλύπτονται πλήρως οι ανάγκες των ζώων μεγάλων αποδόσεων και σε άλλα θρεπτικά στοιχεία (πρωτεΐνες και ενέργεια).

Όσον αφορά την ποιότητα των ισορροπιστών, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι κατά την παραγωγή τους, ο υπολογισμός της περιεκτικότητάς τους στα παραπάνω στοιχεία γίνεται συνήθως με βάση το μέσο όρο της γαλακτοπαραγωγής των αγελάδων γενικά (25-30 λίτρα ημερησίως).

Αλλά, όπως είναι ευνόητο, οι συμπληρωματικές ανάγκες των ζώων στα στοιχεία αυτά ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, αφού διαφέρει ο τρόπος εκτροφής των ζώων (ημισταβλισμένα, βοσκής σε χλόη κ.λπ.) και τα είδη των καρπών ή σανών που τους χορηγούνται. Γι' αυτό έχει διαπιστωθεί ότι πολλά είδη ισορροπιστών δεν ανταποκρίνονται πλήρως στις παραγωγικές ανάγκες των αγελάδων. Έτσι εξηγείται γιατί στη χώρα μας μένουν πολύ συχνά "ακάλυπτες", στα παραπάνω στοιχεία, οι αγελάδες των μεγάλων ή και μέτριων αποδόσεων, ιδίως στις περιπτώσεις του ελεύθερου σταβλισμού των ζώων, όπου κατά το τάϊσμα δεν τους δίνεται η δυνατότητα να παίρνουν μεγαλύτερες ποσότητες φυράματος και σανών με τα αντίστοιχα ειδικά θρεπτικά στοιχεία.

Αποτελεσματική λύση στο πρόβλημα αυτό δίνει, ως γνωστό, η εφαρμογή του ηλεκτρονικού συστήματος διατροφής των αγελάδων, όπου κάθε αγελάδα παίρνει σε δόσεις μία ημερήσια ποσότητα φυράματος που αντιστοιχεί στο ύψος της γαλακτοπαραγωγής της. Κάτι ανάλογο γίνεται και με τον παραδοσιακό τρόπο τάϊσματος με την πρόσδεσή τους στις φάτνες.

Επειδή η μη αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών των αγελάδων υψηλής γαλακτοπαραγωγής σε ανόργανα στοιχεία και βιταμίνες έχει σοβαρές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και γενικά στις αποδόσεις της αγελαδοτροφίας και απασχολεί τους κτηνοτρόφους πολλών χωρών, ο Σταθμός Ερευνών Διατροφής του Εθνικού Ινστιτούτου Αγρονομικών Ερευνών της Γαλλίας (INRA) συμβουλεύει τους Γάλλους αγελαδοτρόφους την παρακάτω πρακτική λύση:

Να δίνουν καθημερινά μια ποσότητα αυτούσιου ισορροπιστού στις αγελάδες, βάζοντάς τον σε ιδιαίτερες ταΐστρες, στο αλμεκτήριο ή στο στάβλο, ώστε τα ζώα να παίρνουν κατά βούληση συμπληρωματικές ποσότητες των στοι-

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΡΟΥΛΙΑΣ

χείων, που για διάφορες κατά περίπτωση αιτίες δεν βρίσκουν στο βασικό τους σιτηρέσιο και στους σανούς.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της τακτικής αυτής, την οποία συνιστούμε και στους Έλληνες αγελαδοτρόφους, είναι **η χρησιμοποίηση καλής ποιότητας ισορροπιστών οι οποίοι να είναι απαραίτητα φτιαγμένοι με μελάσσα, ώστε να έχουν καλή γεύση για να τρώγονται ευχάριστα και γρήγορα από τα ζώα, χωρίς να δημιουργείται σκόνη με την αναπνοή των ζώων.**

Το κόστος, όσον αφορά τη συμπληρωματική χορήγηση ισορροπιστού, είναι ελάχιστο σε σύγκριση με τις επιπλέον αποδόσεις των ζώων που επιτυγχάνονται.

Ανάλογο αποτέλεσμα δίνουν και οι ειδικές κτηνοτροφικές πλάκες λείξεως χρώματος καστανού, στα γιδοπρόβατα, που έχουν σύνθεση ισορροπιστού και γίνονται με ανάμιξη μελάσσας.

Εδώ πρέπει να αναφέρουμε ότι οι προσφερόμενοι στο εμπόριο ισορροπιστές εγχώριας παραγωγής για τις αγελάδες και τα γιδοπρόβατα, **δεν είναι πάντοτε μελασσομένοι, όπως επιβάλλεται από βασική αρχή της Ζωοτεχνίας για το θέμα αυτό.**

Αυτό συμβαίνει γιατί η ανάμιξη της μελάσσας με την μεγάλη ποικιλία των ανόργανων υλικών κάθε ισορροπιστού, απαιτεί ειδική τεχνολογία.

Στη χώρα μας δυστυχώς ασχολούνται πολλές βιοτεχνίες με την δραστηριότητα αυτή, χωρίς να έχουν πάντοτε τις ειδικές ζωοτεχνικές γνώσεις που είναι απαραίτητες.

Γι' αυτό επιβάλλεται να γίνονται από τις αρμόδιες Γεωτεχνικές Υπηρεσίες οι προβλεπόμενοι από το σχετικό Πρ. Διάταγμα συχνές δειγματοληψίες, ώστε να σπριχθεί η αξιοπιστία των προσφερόμενων εγχώριων προϊόντων.

Επιβάλλεται ακόμη να επαναλάβουμε το επιστημονικό δεδομένο, ότι η πλήρης κάλυψη των θρεπτικών αναγκών που έχουν όλα τα παραγωγικά ζώα, στα απαραίτητα ανόργανα άλατα και στα ιχνοστοιχεία, **έχει την ίδια σπουδαιότητα και οικονομική αξία, με τα λιπάσματα της φυτικής παραγωγής.**

Αυτό το γνωρίζουν οι περισσότεροι κτηνοτρόφοι και λόγω δυσπιστίας στα εγχώρια προϊόντα, προτιμούν τους εισαγόμενους από την Ευρωπαϊκή Ένωση ισορροπιστές.

Υπάρχει όμως σοβαρό πρόβλημα με τους παραδοσιακούς αιγοπροβατοτρόφους, που όντας απομονωμένοι σε ορεινά μέρη και μακριά από αστικά κέντρα, συχνά προμηθεύονται αμφίβολης ποιότητας προϊόντα.

Γι αυτό οι επιβαλλόμενες δειγματοληψίες και οι χημικοί έλεγχοι στα ειδικά ζωοτεχνικά εργαστήρια, σε όλα τα εγχώρια παραγωγικά συμπληρώματα διατροφής, πρέπει να είναι συνεχείς.

ΟΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ ΠΟΥ ΓΛΕΙΦΟΥΝ ΤΑ ΖΩΑ (ΠΛΑΚΕΣ ΛΕΙΞΕΩΣ)

Τι πρέπει να γνωρίζει κάθε κτηνοτρόφος, για να διαλέγει το πιο κατάλληλο είδος απ' αυτές για τα ζώα του και να έχει κέρδος από τα χρήματα που ξοδεύει.

Όπως έχει αποδειχτεί επιστημονικά αλλά και στην πράξη, η τοποθέτηση κτηνοτροφικών πλακών **ειδικής ποιότητας** στους στάβλους, ώστε τα γιδοπρόβατα και οι αγελάδες να γλείφουν από αυτές καθημερινά αρκετή ποσότητα, αποτελεί ένα πολύ πρακτικό και οικονομικό τρόπο για να συμπληρώνουμε τις ανάγκες τους στα άλατα του φωσφόρου, του ασβεστίου, του μαγνησίου και στα απαραίτητα ιχνοστοιχεία (μαγγάνιο, ψευδάργυρος, σίδηρος, κοβάλτιο, σελήνιο και ιώδιο).

Τα στοιχεία αυτά λείπουν συχνά από τον οργανισμό των παραγωγικών ζώων, όταν δεν τρέφονται με επαρκείς ποσότητες φυραμάτων. Αυτό έχει σαν συνέπεια να ελαττώνονται οι αποδόσεις σε γάλα και κρέας. Στα αμνοερίφια δε και στα μοσχάρια καθυστερεί σημαντικά η ανάπτυξη τους και προσβάλλονται συχνά από διάρροιες.

Η έλλειψη αυτή γίνεται φανερή με το σύμπτωμα της **αλλοτριοφαγίας**, οπότε τα ζώα γλείφουν τους τοίχους και τρώνε χώμα ή τρίχες και τα κόκαλα που βρίσκουν διασκορπισμένα στα λιβάδια.

Η αλλοτριοφαγία συνήθως δεν εμφανίζεται σε όλα τα ζώα ενός κοπαδιού αλλά σ' αυτά που είναι αποδοτικότερα σε γάλα ή βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο εγκυμοσύνης και γι' αυτό έχουν περισσότερες θρεπτικές ανάγκες.

Εμφανίζεται σπάνια και σε περιπτώσεις που τα ζώα ταΐζονται με φύραμα, οπότε μπορεί να οφείλεται σε ανεπαρκή ημερήσια δόση φυράματος ή στην ποιότητα αυτού.

Πολλοί κτηνοτρόφοι πιστεύουν λαθεμένα ότι η αλλοτριοφαγία οφείλεται στην έλλειψη μόνο του κοινού μαγειρικού αλατιού και γι' αυτό το δίνουν αυτούσιο ή ανακατεμένο με τους καρπούς στα ζώα. Άλλοι αγοράζουν «για ευκολία» τις κοινές αλατόπετρες (των 5 ή των 10 κιλών) που έχουν διάφορα χρώματα (κεραμιδί, λευκές, κίτρινες, γκριζες κ.λ.π.).

Οι πλάκες αυτές περιέχουν το κοινό μαγειρικό αλάτι σε ποσοστό μέχρι 95 τοις εκατό (%), και γι' αυτό και είναι πολύ σκληρές (πετρωμένες). Πε-

ριέχουν δε ελάχιστες ποσότητες από τα άλλα αναγκαία στοιχεία.

Αυτού του είδους οι πλάκες δεν σταματούν την αλλοτριοφαγία, ενώ το κόστος αγοράς τους είναι πολλαπλάσιο από την τιμή αγοράς του κοινού αλατιού.

Γι' αυτό κάθε κτηνοτρόφος πρέπει να γνωρίζει τις παρακάτω λεπτομέρειες που αναφέρονται στην ποιότητα και την χρησιμότητα των πολλών ειδών κτηνοτροφικών πλακών που προσφέρονται από το εμπόριο, **ώστε να αγοράζει τις πιο κατάλληλες για το κοπάδι του και να έχει κέρδος:**

- Να αγοράζει πλάκες που είναι συσκευασμένες πάντα σε χαρτοκιβώτια και ποτέ χύμα.
- **Να διαβάζει την ετικέτα κάθε χαρτοκιβωτίου, όπου αναγράφεται (υποχρεωτικά από την νομοθεσία) η περιεκτικότητα των πλακών στα βασικά μεταλλικά στοιχεία, δηλαδή πόσο τοις εκατό (%) περιέχουν καθαρό **φώσφορο, ασβέστιο, μαγνήσιο και αλάτι.****

Οι πλάκες καλής ποιότητας πρέπει να έχουν τουλάχιστον 3 έως 5 τοις εκατό καθαρό φώσφορο, 20 έως 25 τοις εκατό καθαρό ασβέστιο, 1 έως 2 τοις εκατό καθαρό μαγνήσιο και αλάτι μέχρι 25% το ανώτερο. Πρέπει ακόμη να είναι φτιαγμένες με μελάσσα (χρώματος καστανού) και μέτρια πετρωμένες.

Όταν έχουν την σύνθεση αυτή, τότε έχουν και την κατάλληλη αναλογία των ιχνοστοιχείων που αναφέραμε παραπάνω και χρειάζονται συμπληρωματικά τα παραγωγικά ζώα. Η ποσότητα των ιχνοστοιχείων αναγράφεται σε γραμμάρια (GR), ή σε χιλιοστά του γραμμαρίου (MG) γιατί οι απαιτήσεις των ζώων στα στοιχεία αυτά είναι πολύ μικρές.

- **Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στην περιεκτικότητα των πλακών σε αλάτι (χλωριούχο νάτριο). Στην ετικέτα συσκευασίας των αλατόπετρων δεν αναγράφεται πόσο τοις εκατό (%) χλωριούχο νάτριο, δηλαδή αλάτι, περιέχουν οι πλάκες αυτές και αντί αυτού αναγράφεται μόνο το ποσοστό του νατρίου, όπως π.χ. 30% νάτριο.**

Για να βρούμε δε την πραγματική περιεκτικότητα των πλακών αυτών σε αλάτι, πρέπει να πολλαπλασιάσουμε τον αριθμό αυτό επί 2,5, δηλαδή έχουμε: $30 \times 2,5 = 75\%$ αλάτι.

Από το παραπάνω παράδειγμα προκύπτει ότι ο αριθμός 30% νάτριο, αποκρύπτει την πραγματική περιεκτικότητα των πλακών σε αλάτι, γιατί το νάτριο είναι μόνο το ένα από τα δύο χημικά στοιχεία που περιέχει το μόριο του αλατιού, που είναι: χλωριούχο νάτριο.

- **Η σύσταση των πλακών, δηλαδή η σκληρότητά τους, πρέπει να εξετάζεται με προσοχή, γιατί όταν δίνουμε στα ζώα πολύ σκληρές πλάκες (πετρωμένες), αυτά δεν μπορούν να γλείφουν αρκετά γραμμάρια ημερησίως**

(10 έως 30 για τα γιδοπρόβατα), που χρειάζονται σε μερικές περιπτώσεις για να καλύπτουν τις ανάγκες τους στα παραπάνω στοιχεία.

Αυτό φυσικά γίνεται αδύνατο στις αλατόπετρες που περιέχουν μεγάλο ποσοστό αλατιού, και είναι πετρωμένες. **Γι' αυτό και συμπληρώνουν τις ανάγκες των ζώων μόνο στο κοινό αλάτι.**

Στο εμπόριο προσφέρονται και πλάκες μικρότερης σκληρότητας και όχι πετρωμένες (χρώματος καστανού) που φτιάχνονται με την προσθήκη και μικρής ποσότητας μελάσας.

Οι πλάκες αυτές περιέχουν 20 - 25% αλάτι και τα άλλα απαραίτητα στοιχεία σε επαρκείς για τα παραγωγικά ζώα αναλογίες, όπως τα έχουν και οι ισορροπιστές.

Τα γιδοπρόβατα συχνά γλείφουν με αυξημένη όρεξη τις πλάκες αυτές κατά τις πρώτες μέρες της χορήγησης. Η λαιμαργία όμως αυτή υποχωρεί πολύ γρήγορα, μόλις τα ζώα καλύψουν τις μεγάλες ελλείψεις τους που μπορεί να έχουν στα στοιχεία αυτά.

Οι πλάκες που φτιάχνονται με βάση τη μελάσσα (Φάρμα Μπλοκ) προσφέρουν στον κάθε κτηνοτρόφο, τα παρακάτω δυο μεγάλα πλεονεκτήματα:

- Καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες των παραγωγικών και των νεαρών ζώων στα απαραίτητα μεταλλικά στοιχεία (που ως γνωστό μεταβάλλονται ανάλογα με τις αποδόσεις τους) και έτσι εξασφαλίζουν μεγαλύτερες αποδόσεις σε κρέας και γάλα στα κοπαδιάρικα γιδοπρόβατα βοσκής που μερικές φορές συμβαίνει να μην τους δίνεται φύραμα.
- Εξασφαλίζουν την υγεία των ζώων, προλαβαίνοντας την μυϊκή δυστροφία - πιάσιμο - των αμνοεριφίων, πολλές διάρροιες και διάφορες παραλύσεις που παρουσιάζονται συχνά στα νεαρά και τα ενήλικα ζώα από έλλειψη ιχνοστοιχείων και αλάτων φωσφορικού ασβεστίου.